

Pro tajemníka ÚVKSČ s. M. Beňu
ke schválení

H. Šimš

VNITROSTRANICKÁ INFORMACE č. 25

Pro členy a kandidáta předsednictva,
členy sekretariátu ÚV KSČ

Dne 29. dubna 1982

Č. j.: inf./074/82
Počet listů: 10
Počet výtisků: 26
Den vydání: 29. dubna 1982

O B S A H

1. Informace o politické situaci v krajích
 2. Poznatky krajských /městských/ výborů o přípravě, průběhu a výsledcích veřejných schůzí strany
-

1. Informace o politické situaci v krajích

Krajské /městské/ výbory strany hodnotí vývoj politické situace v období před květnovými oslavami pozitivně. Aktivita pracujících je zaměřena na zabezpečování politických a hospodářských úkolů a příprav Svátku práce a 37. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou. Ve všech krajích proběhly v uplynulém týdnu směny NF, kterých bylo využito k plnění volebních programů, sběru druhotných surovin, jarnímu úklidu a výzdobě k májovým dnům. Územní stranické orgány provádějí kontrolu připravenosti prvomájových oslav podle přijatých politickoorganizačních opatření, která vycházejí z dlouholetých zkušeností a tradic. Prvomájové průvody a manifestace se uskuteční v krajských, okresních městech a v dalších střediskových obcích. Budou vyjadřovat odhodlání zabezpečit závěry XVI. sjezdu KSČ a úkoly druhého roku sedmé pětiletky. Další pracovní závazky budou motivovány 37. výročím osvobození Československa Sovětskou armádou, 65. výročím VŘSR, nerozborným přátelstvím se Sovětským svazem i ostatními socialistickými zeměmi v boji za udržení světového míru.

V názorové hladině došlo k určitému uklidnění. Příznivě se v ní odrážejí průběh a výsledky X. všeodborového sjezdu a 6. zasedání ÚV KSČ. Je poukazováno na to, že v další odborářské práci bude zapotřebí důrazněji překonávat formalismus, aktivněji působit mezi pracujícími a trvale je získávat pro uvědomělé plnění politických i ekonomických úkolů. Zároveň je požadováno, aby se odbory ve větší míře než dosud zabývaly takovými otázkami jako jsou například preventivní péče, ochrana zdraví a bezpečnost práce. Na desetiminutovkách a v diskusích v závodech byla oceňována otevřenost projevu generálního tajemníka ÚV KSČ a prezidenta ČSSR s. Husáka, jeho slova o nutnosti odpovědněji řešit problémy při naplňování hospodářského a sociálního programu strany, vytyčeného XVI. sjezdem KSČ. Lidí zaujalo, že zdůraznil péči o pracující a potřebu využívat zákonných práv odborů proti neodpovědným pracovníkům a lajdákům. S pozorností se seznámili s pasáží o spoluodpovědnosti ROH za rozvoj národního hospodářství.

Komunisté i bezpartijní v prvních ohlasech na 6. zasedání ÚV KSČ oceňují, že ústřední výbor zná problémy v práci národních výborů a ukazuje cesty k jejich řešení. V souvislosti s vytvářením střediskových obcí je kladně hodnoceno, že bude prohloubena úloha volených orgánů a celkově vzroste pravomoc nižších stupňů národních výborů. Očekává se, že na základě přesunu pracovníků NV nevzroste jejich aparát, ale naopak tato koncepce územního uspořádání přispěje k lepšímu uspokojování potřeb občanů. Požaduje se věnovat vyšší pozornost bytovému fondu, zkvalitnit práci obchodu a služeb, jak ve střediskových obcích, tak i na nových sídlištích. Ojediněle se projevují obavy z toho, zda rozšíření řemeslnických služeb nebude krokem zpět k soukromému podnikání.

K uklidnění názorové hladiny přispívá i poměrná stabilizace na vnitřním trhu, i když stále ještě není plně uspokojována poptávka po některých druzích potravinářského a průmyslového zboží, především po levnějším mase a mlékárenských výrobcích. Stranické a státní orgány věnují v období před májovými oslavami zásobování vnitřního trhu zvýšenou pozornost. K zabezpečení potřeb budou využity plné fondy masa rozepsané pro pátý týden měsíce dubna, je zajištěn i sortiment drůbeže, zeleniny, nápojů, i mléčných výrobků. Obchodní organizace připravují stánkový prodej pro účastníky prvomájových oslav. Stranické orgány věnují pozornost i zabezpečení dopravy, včetně mimořádných spojů.

Aktivita pracujících se projevuje nejen v přijímání socialistických závazků, ale také v jejich postupném plnění. Například v okrese Vyškov /Jihomoravský kraj/ pracující závodu uměleckého průmyslu Bučovice odpracovali jednu mimořádnou směnu, jejíž ekonomický efekt činí 500.000,- Kčs. Ve Středočeském kraji bylo přijato celkem 36 vstřícných plánů, které představují ekonomický efekt v hodnotě 287 000,- Kčs.

Většina stranických organizací hodnotila na členských schůzích předběžné výsledky prvního čtvrtletí 1982 a přijala opatření směřující k vymazání skluzů a zajištění stanovených úkolů v I. pololetí. Z porady vedoucích tajemníků OV KSČ v Se-veročeském kraji vyplynulo, že v posledním období roste kriti-ka komunistů i bezpartijních k přetrvávajícím problémům, které se vyskytují v národním hospodářství. Jejím předmětem je nehospo-dárnost s materiálem, energií a surovinami, nedostatky na vnitř-ním trhu, v dopravě a službách, které ve většině případů pra-mení se subjektivních příčin a chyb. Převažuje kritika do vlast-ních řad se snahou přispět k jejich řešení. Středoslovenský krajský výbor strany upozorňuje, že problematika materiálně technického zabezpečení výroby je až na výjimky stálým bodem jednání členských schůzí ve všech rozhodujících výrobních orga-nizacích.

V zemědělských podnicích je v popředí zájmu průběh jar-ních polních prací, které jsou ztíženy suchým a studeným poča-sím, což nepříznivě působí na vývoj ozimých obilovin a píce-nin. Vzhledem k opožděnému přechodu na zelené krmení stranické or-gány, organizace i vedoucí hospodářští pracovníci věnují po-zornost racionální spotřebě jadrných krmiv. Na možnosti lepšího zhodnocování mléka poukázali komunisté v Bratislavských mlékár-nách. Na členské schůzi přijali opatření k zabezpečení výroby produktů z krátkým technologickým postupem tak, aby bylo za-bezpečeno lepší zásobování vnitřního trhu.

Do popředí zájmu komunistů i široké veřejnosti stále ví-ce vystupují otázky související se zachováním míru ve světě a s mírovou politikou Sovětského svazu. Pozornost je věnována současné situaci na Blízkém a Středním východě, sporu Velké Britanie a Argentiny o Falklandské ostrovy. Krajské /městské/ výbory ve zprávách o členských schůzích konstatují, že se na nich postupně snižuje zájem o vývoj situace v PLR.

2. Poznatky krajských /městských/ výborů o přípravě, průběhu a výsledcích veřejných schůzí strany

Veřejné schůze strany byly organizovány v návaznosti na členské schůze ZO KSČ na počátku roku v souladu s usnesením PÚV KSČ ze dne 6.11.1981. V jejich přípravě využily základní organizace a stranické orgány osvědčené formy a pozitivní zkušenosti z předchozích let. Ve všech okresech byly uskutečněny aktivity předsedů ZO KSČ a aktivistů, které se zabývaly rovněž výměnou zkušeností z příprav a průběhu veřejných schůzí strany. Konkrétní úkoly v agitační práci zaměřené jak na zajištění účasti, tak na seznámení s programem zabezpečovaly se členy výborů ZO KSČ a stranickými skupinami i vedoucí hospodářští pracovníci, komunisté ze společenských organizací NF, NV a poslanci. Zkušenosti například ze Severomoravského a Středoslovenského kraje ukazují, že se zde osvědčily agitační dny na závodech, besedy agitátorů s pracujícími v BSP i dalších kolektivech, projednání jejich přípravy na schůzích občanských výborů nebo společenských organizací NF. V Západočeském kraji organizovali v některých okresech před konáním veřejné schůze návštěvy agitačních dvojic v rodinách pod názvem "agitace od domu k domu". Agitátoři byli ve většině případů vyzbrojeni dostatečným množstvím faktů a argumentů, aby mohli reagovat na otázky občanů, které je nejvíce zajímají, jako je zásobování vnitřního trhu, rozvoj služeb, výstavba měst i obcí apod.

Jak ukazují poznatky krajských a okresních výborů, vyskytly se i základní organizace, které podcenily osobní agitaci a pozvání zabezpečovaly administrativně. V práci některých agitačních dvojic přetrvávala formálnost i malý zájem o dosažený výsledek. V některých místech zcela nesplnily v přípravě veřejných schůzí svou úlohu ani komunisté z národních výborů a společenských organizací NF. Některé tyto negativní tendence se okresním výborům podařilo včas zachytit a usměrnit.

Veřejné schůze strany se uskutečnily téměř ve všech základních organizacích v únoru a březnu. Část jich probíhá ještě v průběhu měsíce dubna. Jejich jednání se zúčastnilo 4,408.289 pracujících a občanů. Některé základní organizace připravovaly veřejné schůze v menších pracovních kolektivech, po stranických skupinách a provozech. Tento přístup, i když byl organizačně náročnější, se většinou osvědčil a přispěl k vyšší informovanosti i neformálnímu jednání a umožnil, aby se k projednávaným otázkám vyjádřil větší počet pracujících. Přestože bylo na veřejných schůzích ve srovnání s minulými roky dosaženo vysoké účasti bezpartijních, v některých místech byla nižší než stranické organizace předpokládaly. Příčinu vidí v nedůsledném řešení připomínek z posledních schůzí, podcenění agitační práce i v přetrvávajících nedostatcích v zásobování a službách. Na některých veřejných schůzích například na okrese Šumperk /Severomoravský kraj/ se sešlo jen málo bezpartijních a schůze musely být odloženy. Ve Vejprnicích /Západočeský kraj/ se veřejné schůze nezúčastnil ani jeden nestraník. Jihočeský KV KSČ v souvislosti s přípravou veřejných schůzí ukazuje, že se zcela nepodařilo získat k účasti občany, kteří stojí stranou politického a společenského života. V Severomoravském kraji byl zaznamenán i pokles účasti v části organizací dělnického charakteru, v nichž se pohybovala jen kolem 60-65 % zaměstnanců. Například v ZO KSČ VOKD závod 48 a 19 jen 18 % a v ZO KSČ údržby závod 2 Vítkovice 44 %. Tato tendence projevující se zvláště u prvních schůzí byla okresními výbory včas postihnuta a byla přijata opatření ke zlepšení organizační přípravy veřejných schůzí.

organizace přípravy veřejných schůzí

Veřejných schůzí se až na výjimku zúčastnili zástupci vyšších stranických orgánů. Jejich výběru i vyzbrojení byla věnována velká pozornost. Většina zástupců stranických orgánů své poslání splnila. Přesto se vyskytly dílčí nedostatky. OV KSČ v Chrudimi /Východočeský kraj/ připravil pro zástupce téze vystoupení a sám hodnotí tento postup jako nesprávný proto, že tím přispěl k pasivnímu přístupu některých delegovaných soudruhů, neboť se blíže neseznámili s problematikou daného místa či pracoviště.

Jak ukazuje například jihočeský KV KSČ, větší pozornost musí být věnována přípravě funkcionářů z míst, aby mohli lépe a kvalifikovaněji reagovat na většinu připomínek a námětů přímo na schůzích. Vystoupení zástupců NF a NV v tomto kraji měla spíše charakter výčtu akcí. Ani poslanci nevyužili zcela jednání veřejných schůzí k navázání těsnějšího kontaktu s voliči. Chyběl jim aktivnější přístup a větší angažovanost.

x

Veřejné schůze strany se vyznačovaly aktivní účastí komunistů i bezpartijních. Ukázaly, že v převážné většině nejsou lidem lhostejné otázky dalšího vývoje naší společnosti, ale také konkrétního podniku, závodu či pracoviště. Potvrzuje to zájem pracujících o zabezpečování aktuálních úkolů v nových podmínkách, ale také o řešení přetrvávajících problémů v národním hospodářství a zejména v okruhu působnosti základních organizací strany.

V diskusi byla vznesena řada připomínek a námětů, pro něž byla charakteristická věcnost, konkrétnost a konstruktivní přístup k zabezpečování stanovených úkolů a překonávání problémů, přičemž nechyběly ani návrhy na postup jejich řešení. Tuto skutečnost je možné dokladovat i celou řadou vyhlášených socialistických závazků jednotlivců a pracovních kolektivů. Například v Severočeském kraji v okrese Česká Lípa bylo v zemědělství vyhlášeno 1.327 individuálních, 183 kolektivních a 12 celopodnikových závazků, na nichž se podílí 5.297 pracovníků. Hodnota těchto závazků činí 5,383.000 Kčs. V okrese Teplice v 76 podnicích a závodech hodnota uzavřených závazků představuje 70,983.000 Kčs.

Ukazuje se, že se podařilo vytvořit dobrou politickou atmosféru zejména v těch organizacích, ve kterých měly konstruktivní a

mobilizační charakter členské schůze ZO KSČ na začátku roku 1982, kde závěry těchto schůzí konkrétně reagovaly na požadavky a potřeby, které je nezbytné realizovat v letošním roce. Příkladně zabezpečila veřejnou schůzi stranická organizace z úseku energetiky a údržby PCV Prachovice, v Pleasu Chlumeck nad Cidlinou, v Tesle Opočno /Východočeský kraj/, ale i mnohé další základní organizace o nichž ve svých informacích hovoří i ostatní krajské výbory strany. Ukazují, že hlavní příčina spočívá v dobrém zabezpečení schůzí, v konkrétních a adresných zprávách podněcujících věcnou diskusi, která vyzněla jednoznačně v podporu závěrů přijatých základní organizací.

Přestože na veřejných schůzích převažovalo úsilí o překonání vlastních nedostatků a snaha přispět k zajištění úkolů v roce 1982, byly v mnohých případech hledány nedostatky vně organizace a splnění vytýčených úkolů bylo spatřováno pouze ve zkvalitnění dodavatelsko-odběratelských vztahů. Vystoupení komunistů, ale i bezpartijních potvrdila, že pracovníci závodů, JZD, státních statků i správních orgánů a organizací většinou správně chápou potřebu úspor, kvality práce a vyšší efektivity, ale že skutečná realizace těchto požadavků a jejich vlastní přístup k nim jsou do značné míry závislé na úrovni organizační a řídicí práce, která musí tyto úkoly řešit konkrétně a komplexně.

Obsahové zaměření veřejných schůzí vyplývalo z charakteru stranických organizací a úkolů, které stojí před pracovními kolektivy v jednotlivých oblastech společenského života.

Výbory základních organizací v průmyslových podnicích a závodech orientovaly pracující na rozhodující úkoly jednotlivých pracovišť, zejména na rovnoměrné zabezpečování plánu roku 1982, zabývaly se otázkami spojenými s uplatňováním Souboru opatření ke zdokonalení soustavy plánovitého řízení národního hospodářství. V Severomoravském kraji byli pracující na veřejných schůzích orientováni především na překročení plánu výroby o jednodenní produkci bez nároku na další vstupy surovin a materiálů, na zaměření pracovní iniciativy k úzkým místům ve výrobě.

Diskusní vystoupení v průmyslových podnicích a závodech se zabývala nedostatky v organizaci a řízení výroby, její připraveností. Vznášeny byly požadavky na lepší zhodnocování práce předvýrobních útvarů a rychlejší zavádění výsledků vědeckotechnického rozvoje do praxe. Pozornost byla věnována zastaralému strojnímu vybavení například v Tesle Bratislava, kde nárůst výroby činí ročně 11-17 % a je zabezpečován ve stejných podmínkách jako před 20 roky. Zároveň bylo poukazováno na nedostatečné množství náhradních dílů, strojů a zařízení, ochranných prostředků apod. Znovu bylo upozorněno, že snižování administrativního aparátu se realizuje velmi pomalu a neodpovídá tomu ani množství agend a výkazů. Veřejné schůze se zároveň zabývaly některými specifickými otázkami. Například v Pražských vodárnách a v podniku Pražské kanalizace a vodní toky hovořili vystupující o nutnosti zvyšování kvality pitné vody, o nedostatecích chemických prostředků pro její úpravu i o disproporcích mezi spotřebou a výrobou pitné vody v Praze.

Část dotazů vznesených na schůzích ve Východočeském, Středo-slovenském kraji a Bratislavě-městě se dotýkala řešení mzdových otázek, zvláště příplatků za škodlivé prostředí, druhou a třetí směnu. Například v Bytovém podniku 3 a Chemických závodech J. Dimitrova v Bratislavě poukázali na skutečnost, že úkoly roku 1982 jsou náročnější v porovnání s minulým rokem a přitom mzdy byly sníženy. Odráží se to v tom, že dobří a zapracovaní pracovníci odcházejí na jiná pracoviště, kde jsou lépe odměňováni. Rovněž bylo poukazováno, že směnoví mistři mají nižší výdělky než dělníci a proto odmítají tyto funkce vykonávat. Hovořilo se i o finančních postizích, které dopadají někdy i na ty, kteří svou prací nemohou vlivnit výsledky závodu.

V zemědělství byla hlavní pozornost zaměřena na projednání rozpracovaných závěrů 4. zasedání ÚV KSČ na konkrétní podmínky podniků a získání ostatních pracujících pro jejich plnění. Součástí jednání veřejných schůzí se ve všech organizacích stala otázka včasného a kvalitního zabezpečení jarních polních prací. I přes některé nedostatky v náhradních dílech, secích strojích, osivech píce

byly jarní práce organizačně dobře připraveny.

Kromě kladných výsledků se veřejné schůze zabývaly i některými negativními jevy, jež mohou nepříznivě ovlivnit plnění úkolů v roce 1982, jde například o nedostatečnou krmivovou základnu v jarních měsících, která se již projevuje v nižší užitkovosti hospodářských zvířat. Kladně lze hodnotit důraz na šetření pohonnými hmotami. Byla přijímána i opatření v tom směru, aby všechny traktory prošly preventivními prohlídkami a byly dány do provozu jen ty, co splňují normu spotřeby nafty i oleje. Na druhé straně bylo poukazováno, že v současné době úroveň organizace a řízení neodpovídá potřebám zajištění úspor pohonných hmot. V této souvislosti byla kritizována i značná neodpovědnost některých technicko-hospodářských pracovníků.

Na veřejných schůzích ve městech a na vesnicích byly diskutovány otázky související s plněním volebních programů Národní fronty, nedostatky v zásobování a službách, ale i problémy vyskytující se při maximálním využití půdy. Bylo poukazováno, že stále chybí drobná mechanizace a nyní k tomu přistupuje i nezájem zemědělských podniků pomoci drobným pěstitelům a zahrádkářům při jejím obdělávání. Vyšší četnost vykazují příspěvky zabývající se zlepšováním životního prostředí a s tím spojené problémy čistoty měst, úklidu odpadků, výsadby zeleně apod. Část diskutujících se zabývala prací národních a občanských výborů i činností společenských organizací Národní fronty.

Ze zpráv krajských /městských/ výborů strany vyplývá, že veřejné schůze strany splnily své poslání. Přispěly k mobilizaci pracujících při zabezpečování závěrů XVI. sjezdu KSČ. Přes jejich celkově dobrou úroveň, mobilizující a konstruktivní charakter, se zároveň ukazuje, že jejich kvalita a zejména politický přístup k zabezpečování aktuálních potřeb byly rozdílné. Nižší úroveň byla v nadstavbových oblastech a vyšší zpravidla ve výrobních organizacích. Potvrzuje se, že hlavním předpokladem úspěšného průběhu je jejich příprava a správné, diferencované zaměření z hlediska konkrétních podmínek i specifiky jednotlivých pracovišť.

Tab. 1

Členské schůze v základních organizacích KSČ podle krajů za ČSSR v březnu 1982

	Základní organizace KSČ			Členové základní organizace			Přítomno registro- vaných členů	Diskutu- jících celkem	Procento diskutují- cích	Účast zástupců vyšších orgánů			Veřejné schůze	
	podle stavu k poslednímu dni předcho- zího měsíce	v nichž by- la členská schůze	pro- cento	podle stavu k poslednímu dni předcho- zího měsíce	přítomní na schůzi	pro- cento				OV	KV	ÚV	počet	účast
	1	2	3	4	5	6								
a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ČSSR úhrnem	43 515	43 499	99,9	1 483 545	1 254 518	84,5	72 139	243 560	18,3	41505	1 529	276	45 177	4 408 289
ČSR celkem	31 555	31 539	99,9	1 089 393	901 296	82,7	61 945	177 021	18,4	29439	1 193	201	33 427	3 008 198
SSR celkem	11 960	11 960	100,0	394 152	353 222	89,6	10 194	66 539	18,3	12066	336	75	11 750	1 400 091
Praha - město	3 034	3 034	100,0	140 604	111 985	79,6	2 879	17 768	15,9	2526	139	131	2 781	283 636
Středočeský	4 229	4 229	100,0	143 961	120 188	83,5	11 584	25 036	18,9	4772	469	30	4 191	318 184
Jihočeský	2 419	2 406	99,5	72 253	56 676	78,4	3 937	10 899	18,0	1953	63	8	2 220	192 314
Západočeský	2 985	2 983	99,9	94 089	75 930	80,7	4 424	16 547	20,6	2291	82	5	3 115	275 136
Severočeský	3 663	3 663	100,0	120 352	99 777	82,9	2 705	20 716	20,8	2539	103	12	6 430	342 080
Východočeský	4 524	4 523	99,9	121 977	99 516	81,6	4 981	23 908	22,9	2624	90	4	4 306	365 640
Jihomoravský	6 175	6 175	100,0	208 336	180 660	86,7	21 882	35 639	17,6	6730	118	2	5 994	653 699
Severomoravský	4 526	4 526	100,0	187 821	156 564	83,4	9 553	26 508	16,0	6004	129	9	4 390	577 509
Bratislava - město	1 155	1 155	100,0	45 907	40 217	87,6	243	7 090	17,6	985	59	42	1 062	144 214
Západoslovenský	3 380	3 380	100,0	119 965	104 876	87,4	2 085	17 194	16,4	3136	76	14	3 241	397 676
Středoslovenský	3 613	3 613	100,0	118 537	108 655	91,7	6 113	21 636	18,9	4166	110	18	3 812	457 466
Východoslovenský	3 852	3 852	100,0	109 743	99 474	90,6	1 753	20 619	20,4	3779	91	1	3 635	400 735

Bez údajů EPS ČSLA a EV MV.